

Spis treści

O autorze	14
Podziękowania	15
Wstęp	17
Rozdział 1. Model wzrostu Solowa	23
1.1. Teorie wzrostu gospodarczego	23
1.2. Założenia	25
Nakłady a produkt	25
Założenia dotyczące funkcji produkcji	26
Ewolucja nakładów czynników produkcji	29
1.3. Dynamika modelu	30
Dynamika zasobu kapitału na jednostkę efektywnej pracy (k)	30
Ścieżka zrównoważonego wzrostu	33
1.4. Wpływ zmiany stopy oszczędności	33
Wpływ na produkt	33
Wpływ na konsumpcję	35
1.5. Implikacje ilościowe	38
Wpływ na produkt w długim okresie	38
Szybkość zbieżności	40
1.6. Model Solowa a podstawowe zagadnienia teorii wzrostu	41
1.7. Zastosowania empiryczne	44
Rachunek wzrostu	44
Zbieżność	46
Oszczędności i inwestycje	50
Inwestycje i wzrost ludności a produkt	52
Problemy	53
Rozdział 2. W orbicie modelu Solowa. Model o nieskończonym horyzoncie i model międzypokoleniowy	57
Część A. Model Ramseya–Cassa–Koopmansa	58
2.1. Założenia	58
Przedsiębiorstwa	58

Gospodarstwa domowe	58
2.2. Zachowania gospodarstw domowych i przedsiębiorstw	60
Przedsiębiorstwa	60
Problem maksymalizacji dla gospodarstw domowych	60
Zachowanie gospodarstwa domowego	63
2.3. Dynamika gospodarki	66
Dynamika c	66
Dynamika k	66
Wykres fazowy	67
Początkowa wartość c	68
Ścieżka siodłowa	70
2.4. Dobrobyt	71
2.5. Ścieżka zrównoważonego wzrostu	72
Właściwości ścieżki zrównoważonego wzrostu	72
Ścieżka zrównoważonego wzrostu a poziom kapitału odpowiadający złotej regule	72
2.6. Efekty spadku stopy dyskontowej	73
Efekty jakościowe	73
Stopa przystosowania a nachylenie ścieżki siodłowej	75
Szybkość przystosowań	78
2.7. Efekty zakupów państwowych	79
Dodanie sektora państwowego do modelu	79
Efekty trwałych i przejściowych zmian zakupów państwowych	80
Zastosowanie empiryczne. Wojny a realne stopy procentowe	82
2.8. Finansowanie wydatków za pomocą obligacji albo podatków	84
Ograniczenie budżetowe rządu	85
Implikacje dla gospodarki	86
2.9. Debata wokół ekwiwalencji ricardiańskiej	87
Charakterystyka ogólna	87
Wchodzenie nowych gospodarstw domowych do gospodarki	88
Ograniczenia płynności	90
Niezryczałtowane podatki	91
Kształtowanie się konsumpcji według „reguł praktycznych”	91
Wnioski	92
Część B. Model Diamonda	93
2.10. Założenia	93
2.11. Zachowania gospodarstw domowych	94
2.12. Dynamika gospodarki	96
Równanie ruchu k	96
Kształtowanie się k	97
Użyteczność logarytmiczna i funkcja produkcji Cobba–Douglasa	97
Szybkość zbieżności	99
Przypadek ogólny	100
2.13. Możliwość dynamicznej nieefektywności	102
Zastosowanie empiryczne. Czy nowoczesne gospodarki są dynamicznie efektywne? ..	105
2.14. Państwo w modelu Diamonda	106
Efekty zakupów państwowych	107
Finansowanie z podatków kontra finansowanie przez emisję obligacji	108
Problemy	110

Rozdział 3. Wyjście poza model Solowa. Nowa teoria wzrostu	117
Część A. Modele działalności badawczo-rozwojowej	118
3.1. Konstrukcja i założenia	118
Ogólna charakterystyka	118
Szczegóły	118
3.2. Model bez kapitału	120
Dynamika akumulacji wiedzy	120
Przypadek 1: $\theta < 1$	121
Przypadek 2: $\theta > 1$	123
Przypadek 3: $\theta = 1$	124
Znaczenie przychodów względem skali dla wytworzonych czynników produkcji	126
3.3. Przypadek ogólny	126
Dynamika wiedzy i kapitału	126
Przypadek 1: $\beta + \theta < 1$	128
Przypadek 2: $\beta + \theta > 1$	130
Przypadek 3: $\beta + \theta = 1$	130
3.4. Charakter wiedzy a wyznaczniki alokacji zasobów na działalność badawczo-rozwojową	132
Ogólna charakterystyka	132
Popieranie podstawowych badań naukowych	134
Prywatne bodźce do działalności badawczo-rozwojowej i innowacji	135
Alternatywne możliwości dla utalentowanych jednostek	137
Nabywanie wiedzy przez praktykę	138
3.5. Endogeniczne oszczędności w modelach akumulacji wiedzy – przykład	141
3.6. Modele akumulacji wiedzy a podstawowe kwestie teorii wzrostu	144
3.7. Zastosowanie empiryczne. Wzrost ludności a postęp techniczny od miliona lat przed naszą erą	146
Część B. Kapitał ludzki	149
3.8. Wstęp	149
3.9. Model kapitału ludzkiego i wzrostu	151
Założenia	151
Dynamika gospodarki	152
3.10. Implikacje	155
Implikacje jakościowe	155
Implikacje ilościowe	156
Przypadek rosnących przychodów	159
3.11. Zastosowanie empiryczne. Akumulacja kapitału fizycznego i ludzkiego a zróżnicowanie dochodów między krajami	160
Problemy	163
Rozdział 4. Teoria realnego cyklu koniunkturalnego	169
4.1. Wstęp. Fluktuacje gospodarcze — kilka faktów	169
4.2. Teorie fluktuacji	174
4.3. Podstawowy model realnego cyklu koniunkturalnego	176
4.4. Zachowanie gospodarstwa domowego	178
Międzyokresowa substytucja podaży pracy	178
Optymalizacja w przypadku gospodarstw domowych w sytuacji niepewności	180

	Zamiennosc między konsumpcją a podażą siły roboczej	182
4.5.	Szczególny przypadek modelu	182
	Założenia upraszczające	182
	Rozwiązanie modelu	182
	Dyskusja	185
4.6.	Rozwiązanie modelu w przypadku ogólnym	188
	Charakterystyka ogólna	188
	Logarytmiczno-liniowe przedstawienie modelu wokół ścieżki zrównoważonego wzrostu	189
	Wewnątrzokresowy warunek pierwszego rzędu	190
	Międzyokresowy warunek pierwszego rzędu	192
4.7.	Implikacje	193
	Efekty wstrząsów technologicznych	194
	Efekty zmian zakupów państwowych	197
4.8.	Zastosowanie empiryczne. Trwałość fluktuacji produktu	199
	Wstęp	199
	Test Nelsona i Plossera	200
	Test Campbella i Mankiwa	202
	Dyskusja	203
4.9.	Dodatkowe zastosowania empiryczne	205
	Kalibrowanie modelu realnego cyklu koniunkturalnego	205
	Zmiany wydajności w czasie wielkiego kryzysu	207
4.10.	Rozwinięcia i ograniczenia	209
	Rozwinięcia	209
	Zastrzeżenia	212
	Czy istnieje konwergencja?	215
	Problemy	216
Rozdział 5.	Tradycyjne keynesowskie teorie fluktuacji	221
5.1.	Wstęp	221
	Keynesowskie podejście do modelowania	221
	Ogólny przegląd	223
5.2.	Przegląd podręcznikowego keynesowskiego modelu łącznego popytu	223
	Krzywa <i>LM</i>	225
	Krzywa <i>IS</i>	226
	Krzywa <i>AD</i>	228
	Przykład. Efekty wzrostu zakupów państwowych	229
	Keynesowski pogląd na fluktuacje	231
5.3.	Gospodarka otwarta	231
	Realny kurs walutowy a planowane wydatki	232
	Model Mundella–Fleminga	232
	Racjonalne oczekiwania co do kursu walutowego a „przestrzelenie”	235
	Niedoskonała mobilność kapitału	238
5.4.	Alternatywne założenia dotyczące sztywności płac i cen	240
	Przypadek 1: Model Keynesa	240
	Przypadek 2: Sztywne ceny, giętkie płace i konkurencyjny rynek siły roboczej	242
	Przypadek 3 : Sztywne ceny, giętkie płace i niedoskonałości rynku siły roboczej	245
	Przypadek 4: Sztywne płace, giętkie ceny i niedoskonała konkurencja	247
5.5.	Zamiennosc między produktem a inflacją	249

Czy istnieje trwała zmiennosc między produktem a inflacją?	249
Naturalna stopa bezrobocia	250
Krzywa Phillipsa wzmocniona oczekiwaniami	253
5.6. Zastosowanie empiryczne. Pieniądz i produkt	257
Problemy	262
Rozdział 6. Mikroekonomiczne podstawy niekompletnych dostosowań nominalnych	266
Część A. Model niedoskonałej informacji Lucasa	267
6.1. Ogólna charakterystyka	267
6.2. Przypadek doskonałej informacji	268
Zachowanie producentów	268
Popyt	269
Równowaga	270
6.3. Przypadek niedoskonałej informacji	271
Zachowanie producentów	271
Równowaga	274
6.4. Implikacje i ograniczenia	276
Krzywa Phillipsa a krytyka Lucasa	276
Przewidywane i nieprzewidywane zmiany pieniężne	277
Zastosowanie empiryczne. Międzynarodowe dowody zmiennosci między produktem a inflacją	279
Trudności	281
Część B. Niejednoczesne dostosowania cenowe	282
6.5. Wstęp	282
6.6. Model niedoskonałej konkurencji a ustanawianie cen	283
Założenia	284
Zachowanie jednostek	285
Równowaga	286
Implikacje	287
6.7. Ceny wyznaczane z góry	288
Struktura i założenia modelu	288
Rozwiązanie modelu	289
Implikacje	291
6.8. Ceny stałe	292
Model	292
Metoda nieoznaczonych współczynników	294
Implikacje	296
Operatory opóźnień	298
Model Taylora a inercja inflacji	300
6.9. Model Caplina-Spulbera	301
Część C. Nowa ekonomia keynesowska	305
6.10. Ogólna charakterystyka	305
6.11. Czy wystarczą drobne frykcje?	306
Uwagi ogólne	306
Przykład ilościowy	308
6.12. Potrzeba realnej sztywności	310

Uwagi ogólne	310
Szczególne źródła realnej sztywności	313
Drugi przykład ilościowy	315
Inne frykcje	316
6.13. Zastosowania empiryczne	318
Przeciętna stopa inflacji a zamiennosc między produktem i inflacją	318
Wstrząsy podażowe	320
Mikroekonomiczne dowody dostosowań cenowych	323
6.14. Modele braku koordynacji i realne teorie niewalrasowskie	324
Modele braku koordynacji	324
Zastosowanie empiryczne. Eksperymentalne dowody braku koordynacji z zakresu teorii gier	327
Realne teorie niewalrasowskie	329
6.15. Ograniczenia	331
Problemy	332
Rozdział 7. Konsumpcja	339
7.1. Konsumpcja w warunkach pewności. Hipoteza cyklu życia i trwałego dochodu	340
Założenia	340
Zachowania	340
Implikacje	341
Co to są oszczędności?	342
Zastosowanie empiryczne. Rozumienie szacunkowych funkcji konsumpcji	342
7.2. Konsumpcja w warunkach niepewności. Hipoteza błędzenia losowego	346
Zachowanie jednostek	346
Implikacje	347
7.3. Zastosowanie empiryczne. Testowanie hipotezy błędzenia losowego	349
Test Campbella i Mankiwa na podstawie danych makroekonomicznych	349
Test Shea na podstawie budżetów gospodarstw domowych	352
7.4. Stopa procentowa a oszczędności	354
Stopa procentowa a wzrost konsumpcji	354
Stopa procentowa a oszczędności w przypadku dwuokresowym	355
Komplikacje	357
7.5. Konsumpcja a lokaty w ryzykownych aktywach	358
Warunki indywidualnej optymalizacji	358
Model konsumpcji CAPM	360
Zastosowanie empiryczne. Zagadka premiowania akcji	361
7.6. Alternatywne poglądy na konsumpcję	363
Oszczędzanie przezornościowe a wzrost konsumpcji	364
Ograniczenia płynności	366
Zastosowanie empiryczne. Ograniczenia płynności a łączne oszczędności	369
Zastosowanie empiryczne. Oszczędzanie buforowe	370
Problemy	372
Rozdział 8. Inwestycje	376
8.1. Inwestycje a koszt kapitału	377
Pożądany zasób kapitału	377
Koszt użytkowania kapitału	377
Trudności z modelem podstawowym	379

8.2.	Model inwestycji z kosztami dostosowań	380
	Założenia	380
	Problem przedsiębiorstwa w wersji z czasem dyskretnym	381
	Przypadek czasu ciągłego	383
8.3.	Współczynnik q Tobina	385
8.4.	Analiza modelu	386
	Wykres fazowy	388
8.5.	Implikacje	390
	Efekty zmian produkcji	390
	Efekty zmian stopy procentowej	393
	Efekty podatków – przykład	394
8.6.	Efekty niepewności. Wstęp	396
	Niepewność co do przyszłych zysków	396
	Przykład	397
	Nieodwracalne inwestycje	399
	Niepewność co do czynników dyskonta	400
8.7.	Niedoskonałości rynku finansowego	401
	Wstęp	401
	Założenia	402
	Równowaga przy symetrycznej informacji	403
	Forma kontraktu przy asymetrycznej informacji	404
	Wartość D w stanie równowagi	405
	Inwestycje w stanie równowagi	408
	Implikacje	409
8.8.	Zastosowania empiryczne	412
	Inwestycyjna ulga podatkowa a cena dóbr kapitałowych	412
	Strumienie gotówki a inwestycje	414
	Problemy	417
Rozdział 9.	Inflacja a polityka pieniężna	422
9.1.	Wstęp	422
9.2.	Inflacja, wzrost masy pieniądza i stopy procentowe	424
	Inflacja a wzrost masy pieniądza	424
	Wzrost masy pieniądza a stopy procentowe	426
	Przypadek niezupełnej giętkości cen	429
9.3.	Polityka pieniężna a struktura terminowa stóp procentowych	430
	Teoria oczekiwań w odniesieniu do struktury terminowej	430
	Zastosowanie empiryczne. Reakcja struktury terminowej na zmiany docelowej stopy procentowej od funduszy federalnych	431
9.4.	Niespójność dynamiczna pieniężnej polityki niskiej inflacji	433
	Założenia	434
	Analiza modelu	435
	Dyskusja	437
9.5.	Rozwiązanie problemu dynamicznej niespójności	438
	Model reputacji	439
	Analiza modelu	440
	Dyskusja	442
	Delegacja	443
	Zastosowanie empiryczne. Niezależność banku centralnego a inflacja	445

Ograniczenia teorii inflacji opartej na dynamicznej niespójności	447
9.6. Wybrane problemy polityki makroekonomicznej	448
Co może zdziałać polityka? Przypadek podstawowy	448
Czy istnieje uzasadnienie dla polityki stabilizacyjnej?	450
Cele, wskaźniki i narzędzia	453
Tradycyjna argumentacja za stosowaniem reguł	454
9.7. Zysk emisyjny państwa a inflacja	456
Stopa inflacji a zysk emisyjny	457
Zysk emisyjny a hiperinflacja	460
9.8. Koszty inflacji	465
Koszty inflacji łatwe do identyfikacji	466
Inne koszty ustabilizowanej inflacji	467
Koszty zmiennej inflacji	468
Potencjalne korzyści z inflacji	469
Uwagi końcowe	470
Problemy	471
Rozdział 10. Bezrobocie	476
10.1. Wstęp. Teorie bezrobocia	476
10.2. Typowy model płacy wydajnościowej	478
Potencjalne przyczyny płac wydajnościowych	478
Inne systemy wynagrodzeń	480
Założenia	480
Analiza modelu	481
Implikacje	483
10.3. Wersja ogólniejsza	484
Wstęp	484
Przykład	485
Implikacje	486
10.4. Model Shapiro–Stiglitz	489
Założenia	489
Wartości E , U i S	491
Warunek niebumelowania	493
Zamknięcie modelu	496
Implikacje	497
Rozwinięcia	499
10.5. Niepisanne kontrakty	501
Model	501
Kontrakty płacowe	502
Kontrakty efektywne	503
Implikacje	504
10.6. Modele osób zatrudnionych i osób postronnych	505
Pracownicy zatrudnieni i postronni a cykliczne kształtowanie się kosztów siły roboczej	506
Bezrobocie	509
10.7. Histereza	510
Założenia	510
Implikacje	512
Rozwinięcia	513

10.8. Modele poszukiwań i dopasowań	515
Model	515
Rozwiązanie modelu	517
Wpływ przesunięcia popytu na siłę roboczą	520
Bezrobocie	521
Dobrobyt	522
10.9. Zastosowania empiryczne	523
Skutki kontraktów dla zatrudnienia	523
Międzygałęziowe różnice płac	526
Problemy	529
Bibliografia	537

Podjmując decyzję o tłumaczeniu niniejszego podręcznika, nie mieliśmy łatwego zadania. Nie jest to bowiem książka dla każdego, gdyż od Czytelnika wymaga pewnego zasobu nabytej wiedzy zarówno

z makro-, jak i z mikroekonomii oraz, czego nie będziemy ukrywać, także z matematyki. To matematyka bowiem dostarcza zwięzłych sposobów wyrażania myśli i potężnych narzędzi do ich analizy. Nie ma współczesnej ekonomii na poziomie zaawansowanym bez dobrej znajomości matematyki. Oczywiście nie każdy musi osiągnąć najwyższe szczyty. Jeżeli jednak, drogi Czytelniku, myślisz o studiach zagranicznych, pracy doktorskiej czy w ogóle pracy w środowisku wybitnych ekonomistów przy rozwiązywaniu najtrudniejszych problemów, nie możesz nie znać tego podręcznika.